

Vyučovací předmět: **INFORMATIKA**

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

U vyučovacího předmětu informatika je časové vymezení dáno učebním plánem. V pátém až devátém ročníku je časová dotace na vyučovací předmět hodinová.

Organizační vymezení se odvíjí od časového vymezení. Výběr učiva a jeho strukturalizace vychází z chronologického pojetí, které je funkčně kombinováno s tématickým.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií (práce v textovém, tabulkovém procesoru a grafickém programu, práce s internetem apod.). Umožňuje orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Tyto získané dovednosti jsou v naší informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede také k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje stálou aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

b) Výchovné a vzdělávací strategie (pro 5. - 8. ročník)

Klíčové kompetence	V tomto předmětu budou učitelé pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívat zejména tyto strategie:
Kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vést žáky k využívání počítače k efektivnějšímu vzdělávání včetně samostudia ➤ podněcovat žáky samostatně sledovat a zkoumat funkčnost počítače a jeho periferních zařízení ➤ motivovat žáky k analýze poruch počítače a k řešení těchto poruch ➤ vést žáky k vyhledávání informací, posuzování jejich hodnověrnosti, k práci s těmito informacemi ➤ umožňovat žákům hodnotit v informatice svoji činnost a výsledky své práce ➤ pomáhat žákům vyhledat dostatek informačních a učebních zdrojů
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vést žáky ke správnému používání počítače a internetu pro řešení problémů nejen z různých výukových oblastí, ale i každodenního života ➤ předkládat žákům náměty k samostatnému uvažování o velké míře závislosti současné civilizace na počítačích ➤ podněcovat žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vést žáky k používání počítačové sítě pro různé formy elektronické komunikace ➤ vést žáky k etickému sdělování při elektronické komunikaci ➤ vést žáky k přesnému a logickému vyjadřování, obhajování a přijímání názorů při různých formách elektronické komunikace
Kompetence sociální	<ul style="list-style-type: none"> ➤ podněcovat žáky k použití metod týmové spolupráce a kooperace (např. při tvorbě mediálních

a personální	<p>sdělení, webových stránek, internetového časopisu)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vést žáky ke vzájemné úctě a respektu k jiným názorům při elektronické komunikaci ➤ vést žáky k respektování dohodnutých pracovních a etických pravidel při práci v počítačových učebnách a s počítačovými daty ➤ směřovat žáka při práci v počítačové učebně k respektování nejen vlastní práce, ale i práce druhých
Kompetence občanské	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vést žáky k zamyšlení nad možným zneužitím počítačů a informačních technologií ➤ podněcovat žáky k zamyšlení nad možným porušováním zákonů při elektronické komunikaci ➤ respektovat věkové, intelektové, sociální a etnické odlišnosti žáka
Kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> ➤ navozovat situace, ve kterých si žáci mohou prokázat znalosti a praktické dovednosti z oblasti informačních technologií ➤ podněcovat žáky k plnění pracovních povinností v informatice ➤ rozvíjet u žáků správné a bezpečné používání informačních technologií ➤ nabízet situace k propojení problematiky využití počítače ve škole a běžném civilním i pracovním životě ➤ motivovat žáky k samostatnému ověřování si svých znalostí a dovedností z oblasti informačních technologií ➤ podněcovat žáky k činnostem vedoucím k zodpovědné práci s výpočetní a komunikační technikou

B. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

Tématický okruh: Zpracování a využití informací – Textový procesor		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV) Evaluační nástroje (EN)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná textový procesor od ostatních programů ➤ nastaví vlastnosti daného dokumentu ➤ dokument uloží pod zadaným názvem do zadané složky pevného disku ➤ dokument nebo jeho část vytiskne na tiskárně ➤ používá náhled ➤ píše správně text v textovém procesoru ➤ využívá režimy vkládání a přepisování ➤ smaže, zkopíruje a přesune části textu ➤ formátuje písmo v textu a odstavce textu ➤ vkládá do dokumentu tabulky ➤ upravuje tabulku ➤ v textovém procesoru používá pravopis a automatické opravy 	<ul style="list-style-type: none"> • textový procesor • WordPad, Word • soubor, nastavení vzhledu stránky • záhlaví, zápatí • otevření dokumentu, uložení souboru, nový dokument • tisk dokumentu, nastavení tisku • psaní textu • režim vkládání a přepisování • mazání, kopírování, přesun části textu • formátování písma • formátování odstavce, odrážky a číslování • vytvoření tabulky v textovém procesoru • vkládání a odstranění řádků a sloupců tabulky • úprava tabulky • pravopis a automatické opravy v textovém procesoru 	<p>EN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhovor s žáky (využití dovedností v praktickém životě) - kontrola přepisovaného textu individuálním pohovorem s žáky - hodnocení praktické dovednosti (vytvoření vlastních samostatných prací v textovém procesoru) - hodnocení praktické dovednosti (vytvoření obrázku v textovém procesoru)
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		

6. ročník

Tématický okruh: Vyhledávání informací a komunikace		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV) Evaluační nástroje (EN)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ při vyhledávání informací na internetu hledá jednoduché a vhodné cesty ➤ používá nejznámější vyhledávací portály ➤ spolehlivě vyhledává informace z různých oborů ➤ využívá e-mailovou schránku na portálech ➤ posílá e-mail s přílohou 	<ul style="list-style-type: none"> • společenský tok informací • vyhledávací portály • vyhledávání informací • e-mail a portály • přílohy e-mailu 	<p>MV: <u>Zeměpis</u> Přírodní obraz Země – Země jako vesmírné těleso</p> <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</p> <p>Regiony světa – Světadíly, oceány, makroregiony světa</p> <p>Společenské a hospodářské prostředí – Česká republika</p> <p><u>Výchova k volbě povolání</u> Práce s počítačem</p> <p>EN: - test znalostí - hodnocení praktické činnosti (vyhledávání na internetu se zápisem odpovědí)</p>
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		

7. ročník

Tematický okruh: Zpracování a využití informací - Excel		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV) Evaluační nástroje (EN)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná tabulkový procesor od textového ➤ vytvoří nový soubor, uloží jej pod správným názvem do správné složky ➤ nastavuje parametry stránky souboru ➤ vytiskne list správným způsobem ➤ formátuje jednotlivé druhy buněk ➤ rozlišuje základní typy buňky ➤ pojmenuje řádek, sloupec a adresu buňky ➤ pracuje s řádkem vzorců a s celým listem ➤ napíše text v tabulkovém procesoru ➤ pracuje s textem v buňce ➤ v tabulkách dokáže třídít údaje podle různých zadání a parametrů ➤ porovnává data ➤ vytváří grafy a pracuje s nimi ➤ rozlišuje základní typy grafů ➤ formuluje jednoduché vzorce ➤ již vytvořené vzorce dokáže formátovat ➤ pracuje s funkcemi v Excelu 	<ul style="list-style-type: none"> • tabulkové procesory • Excel • práce se souborem • tisk souboru, nastavení parametrů tisku • formát buňky • řádek Excelu, sloupec Excelu, adresa v Excelu • list v Excelu, práce s listy • řádek vzorců • psaní textu, práce s textem v buňce • psaní tabulek • třídění údajů • sestupné třídění a vzestupné třídění • třídění podle více parametrů • porovnávání dat • grafy v Excelu • spojnicový, výsečový, sloupcový, XY bodový, pruhový graf • vytváření grafů • úprava grafu • jednoduché vzorce 	<p>MV: <u>Matematika</u> Závislosti, vztahy a práce s daty – výpočet aritmetického průměru, sestavení a vyhodnocení tabulky a grafu dvou závislých veličin, porovnávání dat, zápis vztahů přímé a nepřímé úměrnosti, sestavení a čtení grafů přímé a nepřímé úměrnosti</p> <p>EN: - hodnocení individuálního pokroku při práci v Excelu - rozhovor s žáky (využití znalostí a dovedností Excelu ve škole i v reálné praxi) - hodnocení praktické činnosti (práce s buňkou, tvorba grafů)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • matematické funkce • časové a datové funkce • statistické funkce • logické funkce 	
▷ výstupy z RVP ▶ výstupy školy		

8. ročník

Tematický okruh: Zpracování a využití informací - Prezentační programy

Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV) Evaluační nástroje (EN)
Žák <ul style="list-style-type: none"> ▶ orientuje se v prezentačním software ▶ vytvoří jednoduchou prezentaci ▶ edituje a formátuje prezentaci ▶ mění již hotovou prezentaci ▶ prezentaci zhodnotí (předvede) ▷ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem ▷ zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba prezentace – software pro prezentaci • jednoduchá prezentace • základy editace • formátování • změna vzhledu prezentace • promítání prezentace • tvorba mediálního sdělení 	EN: - hodnocení praktické činnosti (jednoduché prezentační výukové i nevýukové práce) PT: <u>Mediální výchova</u> - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
▷ výstupy z RVP ▶ výstupy školy		

8. ročník

Tematický okruh: Zpracování a využití informací – Počítačová grafika		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV) Evaluační nástroje (EN)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s rastrovou a vektorovou grafikou ➤ vytváří jednoduché rastrové obrázky ➤ pracuje s jednoduchou vektorovou grafikou 	<ul style="list-style-type: none"> • rastrové obrázky • vektorové obrázky • nejrozšířenější grafické formáty • skener 	<p>EN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnocení individuálního pokroku při práci s grafikou - hodnocení praktické činnosti (grafické práce, obrázky)
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		

8. ročník

Tematický okruh: Zpracování a využití informací - Informační etika		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata (PT) Mezipředm. vztahy (MV) Evaluační nástroje (EN)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání software ➤ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví ➤ pracuje s informacemi o právní ochraně v jednotlivých částech světa 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana práv k duševnímu vlastnictví • copyright • právní ochrana software • opatření k zajištění hardware proti krádeži • opatření k zajištění dat a opatření proti 	<p>PT:</p> <p><u>Mediální výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání

<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá počítačovou bezpečnost ➤ dokáže zvolit opatření k zajištění hardware proti krádeži ➤ seznámí se s opatřeními k zajištění dat a opatření proti infiltraci ➤ rozlišuje formy počítačového pirátství a opatření proti softwarovému pirátství ➤ rozpoznává základní počítačové viry ➤ chrání počítač proti virům ➤ seznámí se s rozvojem výpočetní techniky v blízkém časovém horizontu ➤ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost ➤ používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji ➤ zhodnotí a posoudí informace získané z internetu ➤ kriticky čte a vnímá mediální sdělení ➤ posoudí vliv internetu jako média na společnost 	<p>infiltraci</p> <ul style="list-style-type: none"> • softwarové pirátství • počítačové viry • ochrana proti počítačovým virům • vývojové trendy informačních technologií • hodnota a relevance informací a informačních zdrojů • metody a nástroje ověřování informačních zdrojů • posuzování mediálního sdělení z hlediska zdroje informací • vliv internetu na vývoj společnosti 	<p>autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>EN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhovor s žáky - test znalostí
<p>➤ výstupy z RVP ➤ výstupy školy</p>		